

Vilniaus universitetas
Medicinos fakultetas

▲

▼

**STUDENTŲ
MOKSLINĖS VEIKLOS
LXXV
KONFERENCIJA**

▲

▲

Vilnius, 2023 m. gegužės 15–19 d.
PRANEŠIMŲ TEZĖS

*Leidinį sudarė VU MF Mokslo specialistė
dr. Simona KILDIENĖ*

Mokslo komitetas:

Prof. dr. (HP) Janina Tutkuvienė
Doc. dr. Agnė Kirkliauskienė
Prof. dr. Vaiva Hendrixson
Doc. dr. Jurgita Stasiūnienė
Prof. dr. Nomedas Rima Valevičienė
Prof. dr. Eglė Preikšaitienė
Dr. Diana Bužinskienė
Prof. dr. (HP) Saulius Vosylius
Doc. dr. Saulius Galgauskas
Prof. dr. Eugenijus Lesinskas
Doc. dr. Valdemaras Jotautas
Prof. habil. dr. (HP) Gintautas Brimas

Dr. Ieva Stundienė
Prof. dr. Marius Miglinas
Doc. dr. Birutė Zablockienė
Inga Kisielienė
Prof. dr. Violeta Kvedarienė
Dr. Žymantas Jagelavičius
Prof. dr. (HP) Edvardas Danila
Doc. dr. Kristina Ryliškienė
Dr. Gunaras Terbetas
Prof. dr. Alvydas Navickas
Doc. dr. Rima Viliūnienė
Prof. dr. Sigita Lesinskienė

Doc. dr. Sigitas Ryliškis
Doc. dr. Vytautas Tutkus
Dr. Danutė Povilėnaitė
Doc. dr. Sigita Burokienė
Dr. Agnė Abraitienė
Prof. dr. Pranas Šerpytis
Prof. dr. Robertas Stasys Samalavičius
Prof. dr. Vilma Brukienė
Dr. Agnė Jakavonytė-Akstinienė
Doc. dr. Marija Jakubauskienė

Organizacinis komitetas:

Martyna Sveikataitė
Rafal Sinkevič
Gintarė Zarembaitė
Alicija Krasavceva
Karina Mickevičiūtė
Jogailė Gudaitė
Emilis Gegeckas
Auksė Ramaškevičiūtė
Tautvydas Petkus
Kristina Marcinkevičiūtė
Melita Virpšaitė

Gabrielė Lissauskaitė
Rosita Reivytytė
Kamilė Čeponytė
Šarūnas Raudonis
Monika Rimdeikaitė
Inga Česnavičiūtė
Tadas Abartis
Rūta Bleifertaitė
Kristijonas Puteikis
Saulius Ročka
Paulius Montvila

Agnė Timofejevaitė
Augustė Lapinskaitė
Emilis Šostak
Gratas Šepetyš
Gediminas Gumbis
Erika Ališauskienė
Indrė Urbaitė
Miglė Vilniškytė
Urtė Smailytė
Gabriela Šimkonytė
Julija Bitautaitė

ISSN 2783-7831 (skaitmeninis PDF)

© Tezių autoriai, 2023

© Vilniaus universitetas, 2023

BLUŽNIES HIPERTROFIJA VARTOJANČIŲ NARKOTINES MEDŽIAGAS GRUPĖJE

Darbo autorės. Gabrielė LISAUSKAITĖ (V kursas); Goda Klapatauskaitė (V kursas).

Darbo vadovas. Asist. dr. Sigitas Chmieliauskas, VU MF Patologijos, teismo medicinos katedra.

Darbo tikslas. Patikrinti teoriją, ar blužnies svoris skiriasi asmenų, kuriems nustatyta mirties priežastis toksinis narkotinių medžiagų poveikis, nuo kontrolinės grupės, kurios imtį sudarė kitos staigios mirtys. Apžvelgti mokslinę literatūrą apie blužnies hipertrofią, susijusią su narkotinių medžiagų vartojimu.

Darbo metodika. Tiriamaoji imtis 265 mirusiųjų atvejai, kai mirties priežastis nustatyta toksinis narkotinių medžiagų poveikis. Nuasmeninti autopsijų duomenys gauti iš Valstybinės teismo medicinos tarnybos. Duomenys apdoroti naudojantis Microsoft Excel ir R commander programomis. Gauti duomenys buvo laikomi statistiškai reikšmingais, kai $p < 0,05$. Literatūros paieška atlikta PubMed duomenų bazėje, naudojant raktinius žodžius: *spleen hypertrophy*, *spleen enlargement*, *splénomegaly* ir *drug abuse*, *drug misuse*, *intoxication*. Analizei atrinktos publikacijos pagal kriterijus: 1) publikacija anglų kalba; 2) publikuota 2003–2023 m.; 3) literatūroje nagrinėjamas blužnies padidėjimas, susijęs su narkotinių medžiagų vartojimu. Remiantis šiais kriterijais atmetėme netinkamą literatūrą ir atrinkome 8 publikacijas.

Rezultatai. Iš 265 tiriamosios imties asmenų (195 vyrų ir 70 moterų), amžiaus vidurkis su standartine paklaida buvo $57,4 \pm 16,60$ metai, mediana 58 metai, vyriausio amžiaus – 97 metų. 125 atvejais kartu buvo nustatytas ir etilo alkoholis kraujyje, kurio koncentracijos vidurkis su standartine paklaida $1,83 \pm 1,18$ promilės. Visos imties blužnies svorio vidurkis $149,43 \pm 83,38$ g, mediana 120 g, didžiausias svoris visoje imtyje buvo 505 g. Imtyje kai buvo nustatyta mirties priežastis toksinis narkotinių medžiagų poveikis blužnies svorio vidurkis buvo $239,8 \pm 90,34$ g. Literatūros duomenimis širdies svoris koreliuoja su kūno masės indeksu, o kepenų ir blužnies svoris labiau koreliuoja su ūgiu, todėl imtyje vertinome mirusiųjų asmenų ūgį, kuris reikšmingai skyrėsi. Blužnies svorio su mirusiųjų asmenų ūgiu koreliacijai nustatyti buvo skaičiuojamas Spearman's koreliacijos koeficientas. Stebėta silpna statistiškai reikšminga koreliacija tarp mirusiųjų ūgio ir blužnies svorio (koreliacijos koeficientas $r = 0,17$; $p = 0,005$). Skaičiuojant blužnies svorio ir mirusiųjų amžiaus koreliaciją gauta neigiama silpna, statistiškai patikima koreliacija ($r = -0,20$; $p = 0,001$), tai nurodo kad didėjant amžiui stebima blužnies mažesnio svorio tendencija. Ir galiausiai tikrinta teorija, ar blužnies svoris skiriasi, kai nustatyta mirties priežastis buvo toksinis narkotinių medžiagų poveikis lyginant su kontroline grupe. Statistiškai reikšmingai ($p < 0,05$) imtyje buvo stebimas didesnis blužnies svoris

vartojančių narkotines medžiagas grupėje ($239,8 \pm 90,34$ g) lyginant su blužnies svoriu kontrolinėje grupėje, kai buvo nustatytos kitos staigios mirtys ($140,02 \pm 76,92$ g).

Išvados. Tyrimas parodė, kad statistiškai reikšmingai skiriasi blužnies svoris grupėje, kai buvo nustatytas toksinis narkotinių medžiagų poveikis $239,8 \pm 90,34$ g lyginant su kontroline grupe (kai nustatytos kitos staigios mirtys) $140,02 \pm 76,92$ g ($p < 0,05$). Patikrinus, ar blužnies svoris koreliuoja su asmens ūgiu, gauta silpna patikima koreliacija, įvertinus blužnies svorio koreliaciją su asmens amžiumi, gauta – neigiama silpna statistiškai patikima koreliacija.

Raktažodžiai. Blužnis; blužnies hipertrofija; narkotinės medžiagos; intoksikacija; alkoholis; teismo medicina; autopsija.